

Turvallisesti työssä ja vapaa- aikana

Tunnuslukuja

Nolla- tapaturmaa foorumi

UPM tapa toimia

**Esimerkki muutoksesta, perinteisistä mittareista
ennakoiviin**

Pauli Karjalainen 11.06.08

Työ ja Turvallisuus, Maailma

- Työ tappaa noin kaksi miljoonaa ihmistä/ vuosi
  - kuolemien taustalla useimmiten työperäiset sairaudet
- Työtehtävissä kuolee 355.000 ihmistä/ vuosi (ILO)
  - kuolleista noin 12.000 on lapsia
- Vammaan tai kuolemaan johtaneita tapauksia on noin 270 miljoonaa/ vuosi

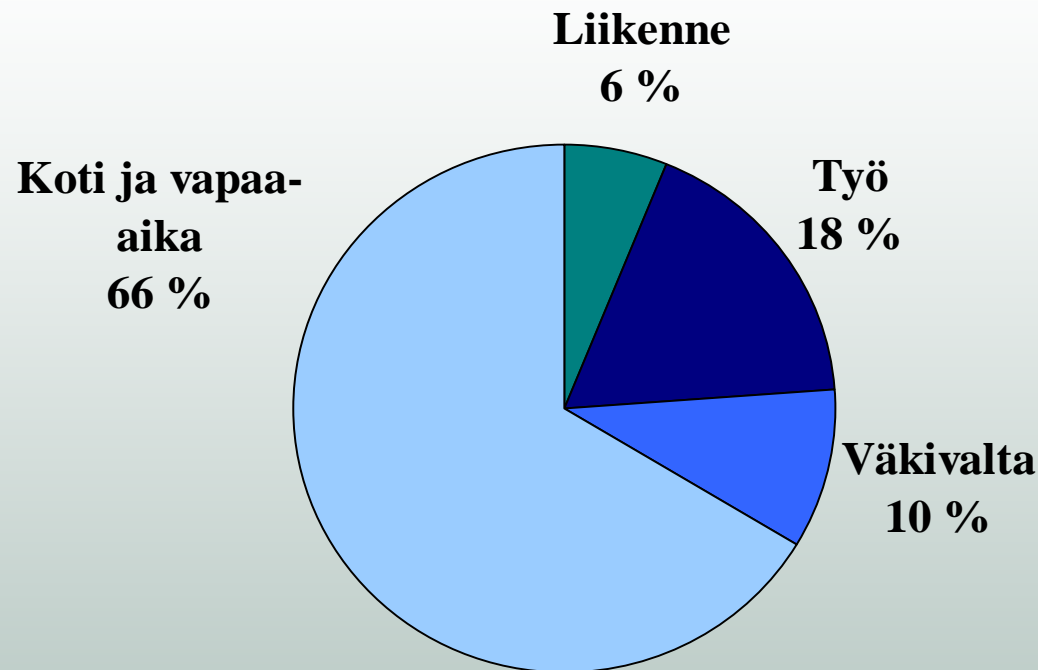
Tapaturmapäivä

- **Turvavälineet Tapaturmapäivän teemana perjantaina 13.6.2008**
- **Pelastusliivi perätuhdon alla. Palovaroitin paketissaan. Pyöräilykypärä eteisen hattuhyllyllä. Hyödyttömämpää tavaraa ei voi olla. Turvavälineet edistävät turvallisuutta vain, jos niitä käytetään tarkoituksen ja käyttöohjeiden mukaan. Vuoden 2008 Tapaturmapäivä haluaa kiinnittää suomalaisten huomion erilaisten turvallisuutta edistävien välineiden oikeaan käyttöön. Vaara uhkaa, jos turvat eivät ole kiinni.**

Tapaturmista

- Vuonna 2006 toteutetun väestöhaastattelun mukaan vuoden aikana tapahtui 900 000 jonkinasteisen vamman aiheuttanutta tapaturmaa. Vuonna 1980 koti- ja vapaa-ajan tapaturmia sattui yli 400 000, kun taas vuonna 2006 niitä sattui jo 624 000. Liikenne- ja työtapaturmat ovat sen sijaan hieman vähentyneet.
- Tapaturmaisat kuolemat ovat alle 45-vuotiaiden yleisin kuolemansyy vuonna 2005 Tilastokeskuksen kuolemansyytilaston mukaan

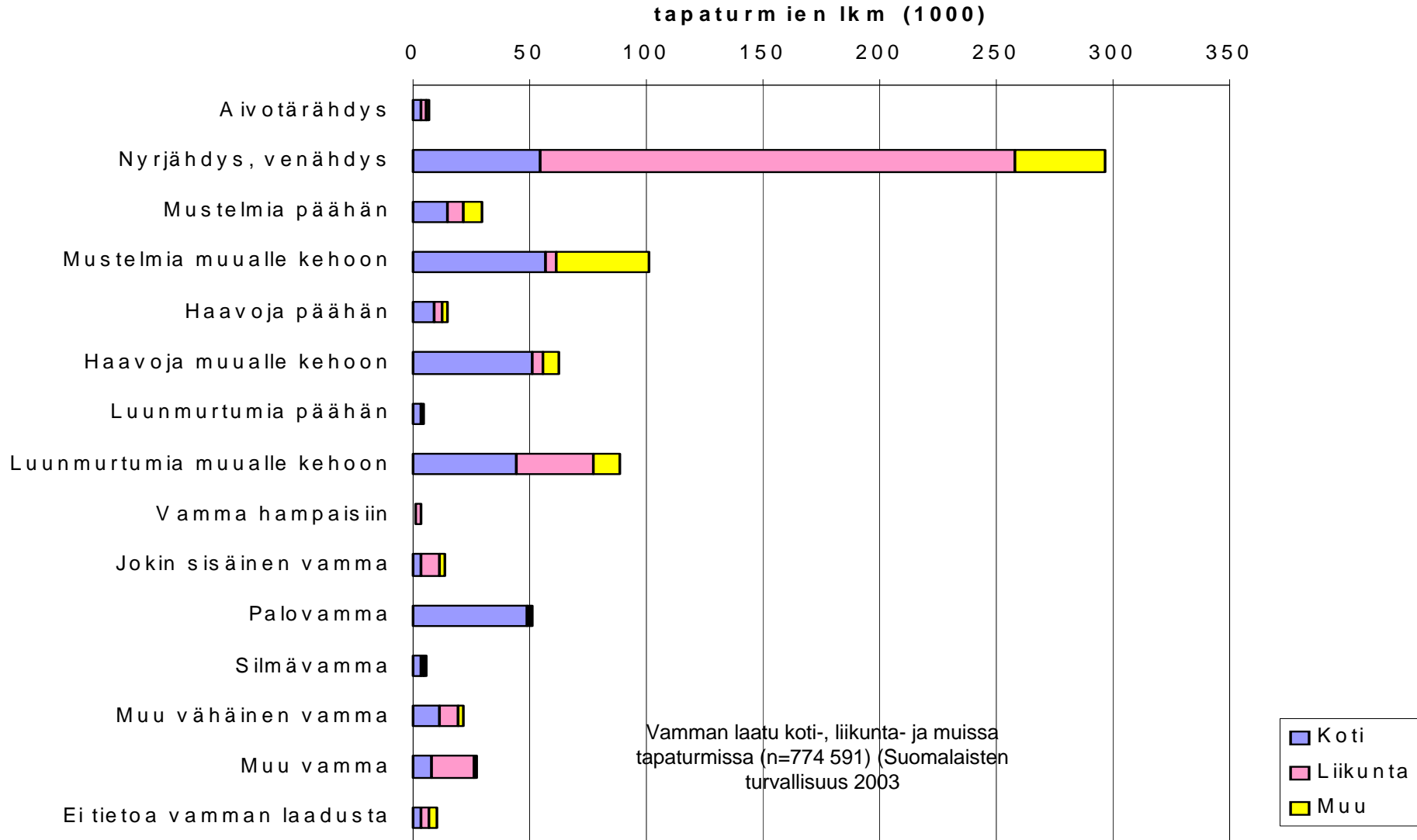
Tapaturmat ja väkivalta

- Koti- ja vapaa-aika:
Liikunta 29 %, Koti 27 %, Muu 10 %

Lähde: Haastattelututkimus "Suomalaisten turvallisuus 2003"

koti-, liikunta- ja muut tapaturmat

Nolla tapaturmaa- ajattelua tarvitaan

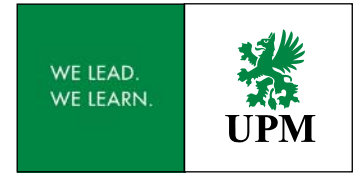
- **Koti- ja vapaa-ajan tapaturmat ovat työajan ulkopuolella ja muualla kuin liikenteessä sattuneita tapaturmia. Kaikista tapaturmista 80 % on koti- ja vapaa-ajan tapaturmia. Tapaturmiin kuoli 3082 suomalaista vuonna 2006. Tapaturmia sattuu kaikenikäisille - kotona, kauppamatkoilla, liikuntasaleilla, remontti- ja korjaustöissä. Jo pieni määrä alkoholia kasvattaa riskiä joutua tapaturmaan. Lasten putoamiset, myrkytykset ja tukehtumiset sattuvat usein kotona sisätiloissa. Lasten elinympäristön laajentuessa myös ulkoleikeissä, koulussa ja liikuntaharrastuksissa sattuvat tapaturmat yleistyvät. Ikäihmisten tapaturmista tyypillisimpiä ovat liukastumiset, kaatumiset ja palotapaturmat. Niitä sattuu kotona, ulkona ja hoitolaitoksissa. Seuraukset voivat olla vakavia, esimerkiksi lonkkamurtuman vuoksi moni iäkäs henkilö menettää itsenäisen liikkumiskykynsä ja joutuu pysyvästi laitoshoitoon.**

Lähde KTL

Työmatkatapaturmat

- Vuonna 2006 Suomessa sattui yli 10000 työmatkatapaturmaa, joista 60% jalankulkijoille. 70% näistä sattui talvisaikaan. Tilastojen valossa liukastumisten riskiryhmää ovat 51-60 -vuotiaat ja seuraavana 41-50-vuotiaat. Naiset liukastuvat miehiä useammin, mikä voi johtua siitä, että miehet kulkevat työmatkojaan naisia enemmän autolla.
- Valtaosa työmatkatapaturmista sattuu siis jalan tai pyörällä liikuttaessa, vaikka näin kuljetaan vain noin viidesosa työmatkoista. Suuri osa työmatkatapaturmista on kaatumisia, liukastumisia ja kompastumisia.
- Työmatkatapaturmia sattuu yleisesti n. 10% työpaikkatapaturmien määrästä.

Suomi, Työturvallisuustapaukset tilastoissa

- Tapaturmat työssä tai työmatkalla noin 200.000 kpl/ vuosi
- Yli 3 pv tapaturmia noin 75.000kpl/ vuosi
- Sairaalahoitoa vaativia työpaikkatapaturmia noin 4000kpl/vuosi
- Työsuojelupiirien tutkimat tapaturmat noin 650kpl/ vuosi
- Poliisin tutkimat Rikos - jutut, mahdollinen Työturvallisuusrikos/ rikkomus n. 220 kpl / vuosi
- Tuomioistuimessa käsitellään noin 140 syytettä / vuosi (2003)
  - joista hylättyjä noin 60 kpl
- Keskimääräinen tuomittujen päiväsakkojen määrä 25

Lähde; Rangaistava työn turvattomuus

Tapaturmien ehkäisystä

- Koti- ja vapaa-ajan tapaturmien ehkäisyn yksikkö perustettiin sosiaali- ja terveysministeriön alaiseen Kansanterveyslaitokseen 1.8.2004. Työryhmä teki esityksen toimintaohjelmasta viisivuotiskaudeksi 2004-2008, jonka tavoitteena on lisätä kansalaisten ja päättäjien tietämystä koti- ja vapaa-ajan tapaturmien riskeistä ja ehkäisymahdollisuuksista, vähentää kaatumistapaturmia ja kääntää liikuntatapaturmien määrä laskuun. Myös alkoholiin liittyvien tapaturmakuolemien tulisi vähentyä 10% vuoteen 2008 mennessä vuoden 2003 tasosta.
- Onnettomuuksien vähentämisen yleistavoitteena on, että Suomi nousee kaikilla onnettomuussektoreilla vuoteen 2012 mennessä viiden parhaimman maan joukkoon Euroopassa. Tavoite koskee erityisesti juuri koti- ja vapaa-ajan tapaturmia, sillä liikenne- ja työturvallisuudessa Suomi on jo tavoitesijalla.

Miten koti- ja vapaa-ajan tapaturmia voitaisiin vähentää?

- Huolellisuus, suunnitelmallisuus
- Asennekasvatus, tietoiskut, koulutus
- Asianmukaiset suojarusteet, työkalut
- Kiireettömyys, maltillisuus
- Omien asenteiden muutos
  - Turvallinen koti, riskienarviointi yhdessä
- Työnantajan panos
- Järkevät työtavat, keskittyminen
- Vakuutus: palkitaan niitä joille ei satu

Nolla tapaturmaa- ajattelu

- Nolla tapaturmaa -foorumi käynnistyi Valtakunnallisen Työtapaturmaohjelma 2001-2005 osana vuonna 2003.
- Foorumin johtoryhmä
Työpaikkojen edustajia eri toimialoilta ja organisaatiotasoilta.
- Foorumin projektiryhmä, Työterveyslaitos
Päävastuu foorumin käytännön toiminnasta ja ohjelman koordinoinnista.
- **Visio**
  - Suomalaiset työpaikat kehittyvät työturvallisuudessa maailman kärkeen. Työpaikoilla ajatellaan ja toimitaan, niin että tapaturmat ovat vältettävissä. Vain turvallinen työskentely ja työympäristö ovat moraalisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti hyväksyttäviä.

Lisätietoja

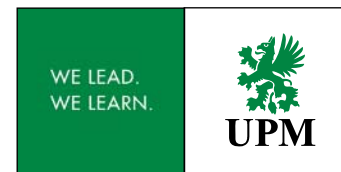
www.nollatapaturmaa-foorumi.fi

Nolla tapaturmaa foorumi, jäsenkehitys

- Jäsentyöpaikkoja 172
- Henkilöstöä 214 902 henkeä

Liittymisvuosi	Jäseniä
2003	26
2004	76
2005	27
2006	15
2007	36
2008	20
Jäsenmuutokset	2
Eronneet 2006	-2
Eronneet 2007	-10
Eronneet 2008	-5
Yhteensä jäseniä (tilanne 14.4.2008)	172

Nolla tapaturmaa foorumin jäsenyritykset, Tunnuslukuja 2007

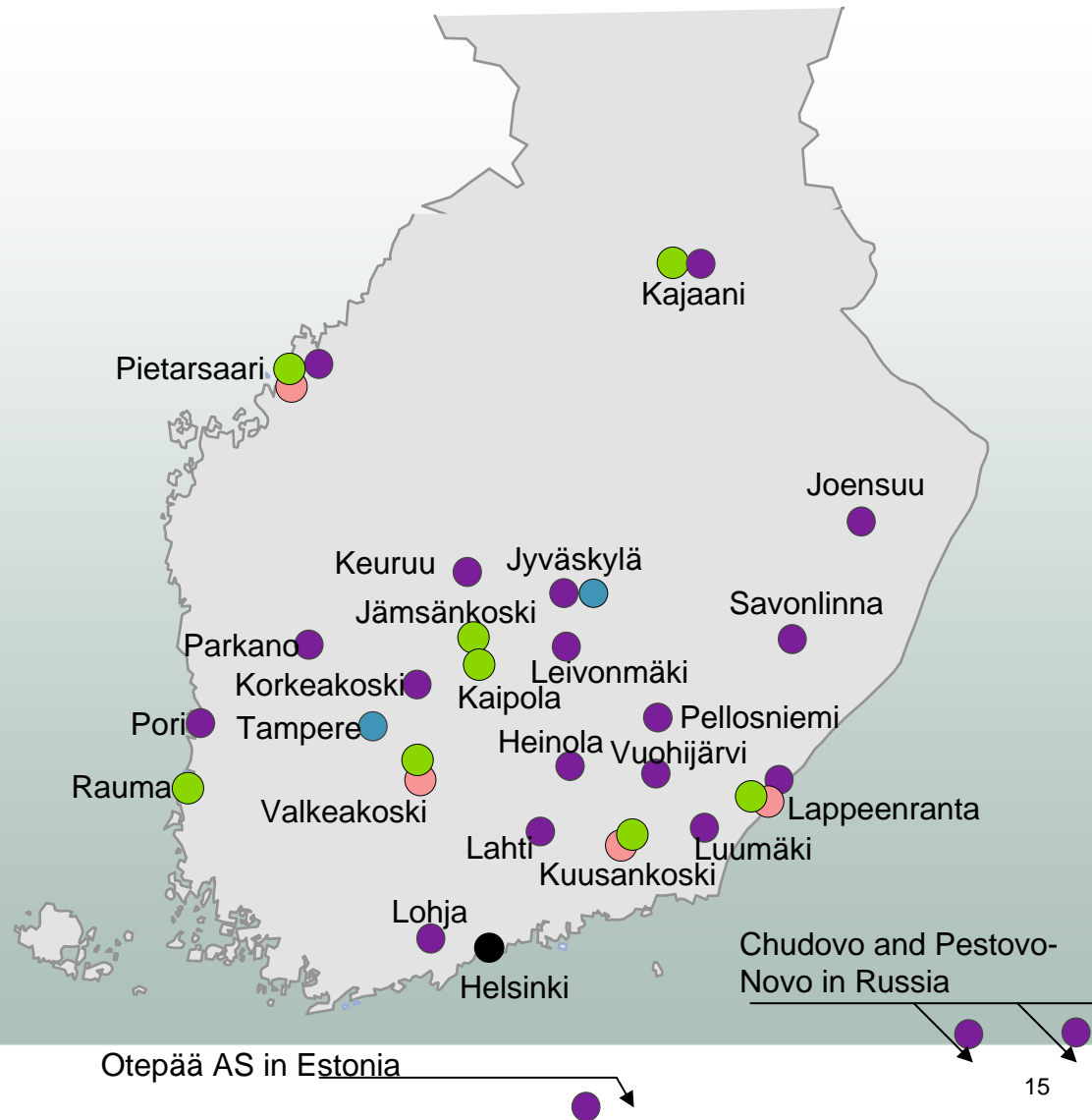

Työtapaturmataajuus (työtapaturmien lkm / milj. työtuntia)	26,9
Työmatkatapaturmataajuus (työmatkatapaturmien lkm / milj. työtuntia)	5,8
Työ- ja työmatkatapaturmataajuus (työ+työmatkatapaturmien lkm / milj. työtuntia)	34,0
Työtapaturmien vakavuus (työtapaturmien poissaolot / työtapaturmien lkm)	12,2
Työmatkatapaturmien vakavuus (työmatkatapaturmien poissaolot / työmatkatapaturmien lkm)	13,1
Työ- ja työmatkatapaturmien vakavuus (työ+työmatkatapaturmien poissaolot / työ+työmatkatapaturmien lkm)	12,2
Vakavien työtapaturmien taajuus (vakavien työtapaturmien lkm / milj. työtuntia)	2,4
Vaaratilanneilmoitustaajuus (vaaratilanneilmoitusten lkm / milj. työtuntia)	1602,4
Vaaratilanneilmoitussuhde (vaaratilanteiden lkm / 50 hlö)	10,7
UPM	

UPM tuotantolaitokset Pohjois-Euroopassa 2008

- Paperitoimiala
- Paperitehtaat (8)
  - Sellutehtaat (4)
  - Sahat ja vaneritehtaat (25)
  - Tarraliiketoiminta (2)
  - Pääkonttori

TYÖTERVEYS- JA TYÖTURVALLISUUSPOLITIikka: JOHTAVAT ARVOT JA PERIAATTEET

Henkilöstön, vierailijoiden ja muiden yhtiön toiminnan vaikutuspiirissä olevien ihmisten terveydestä ja turvallisuudesta huolehtiminen on tärkeää UPM-Kymmenelle.

Työterveys ja työturvallisuus UPM-Kymmenessä perustuvat yhtiön arvoihin – avoimuuteen, luottamuksellisuuteen ja aloitteellisuuteen – sekä yhteiskuntavastuuseen.

Yhtiö noudattaa kansainvälisiä, kansallisia ja paikallisia lakeja sekä määräyksiä ja sopimuksia. Jos nämä osoittautuvat riittämättömiksi tai ovat tulkinnanvaraisia, yhtiö noudattaa toimintaperiaatteitaan ja parhaita käytäntöjä.

Jatkuvan parantamisen periaate ohjaa toimintaa, joka korostaa laatua ja osaamista.

TYÖTERVEYS- JA TYÖTURVALLISUUSPOLITIikka: TAVOITTEET JA TOTEUTUS

UPM-Kymmenen tavoitteena on luoda terveellinen ja turvallinen työympäristö. Yhtiö kantaa vastuuta henkilöstönsä fyysisestä, henkisestä ja sosiaalisesta hyvinvoinnista. Yleistavoitteena on, ettei henkilöstö kärsi työperäisistä sairauksista tai vammoista työssä ollessaan tai eläkkeellä.

Yhtiö kouluttaa henkilöstöään työterveyttä ja -turvallisuutta koskevissa asioissa. Tavoitteena on kehittää henkilöstön kykyä ymmärtää näitä asioita sekä kannustaa osallistumaan niiden kehittämiseen.

TYÖTERVEYS- JA TYÖTURVALLISUUSPOLITIikka: TAVOITTEET JA TOTEUTUS

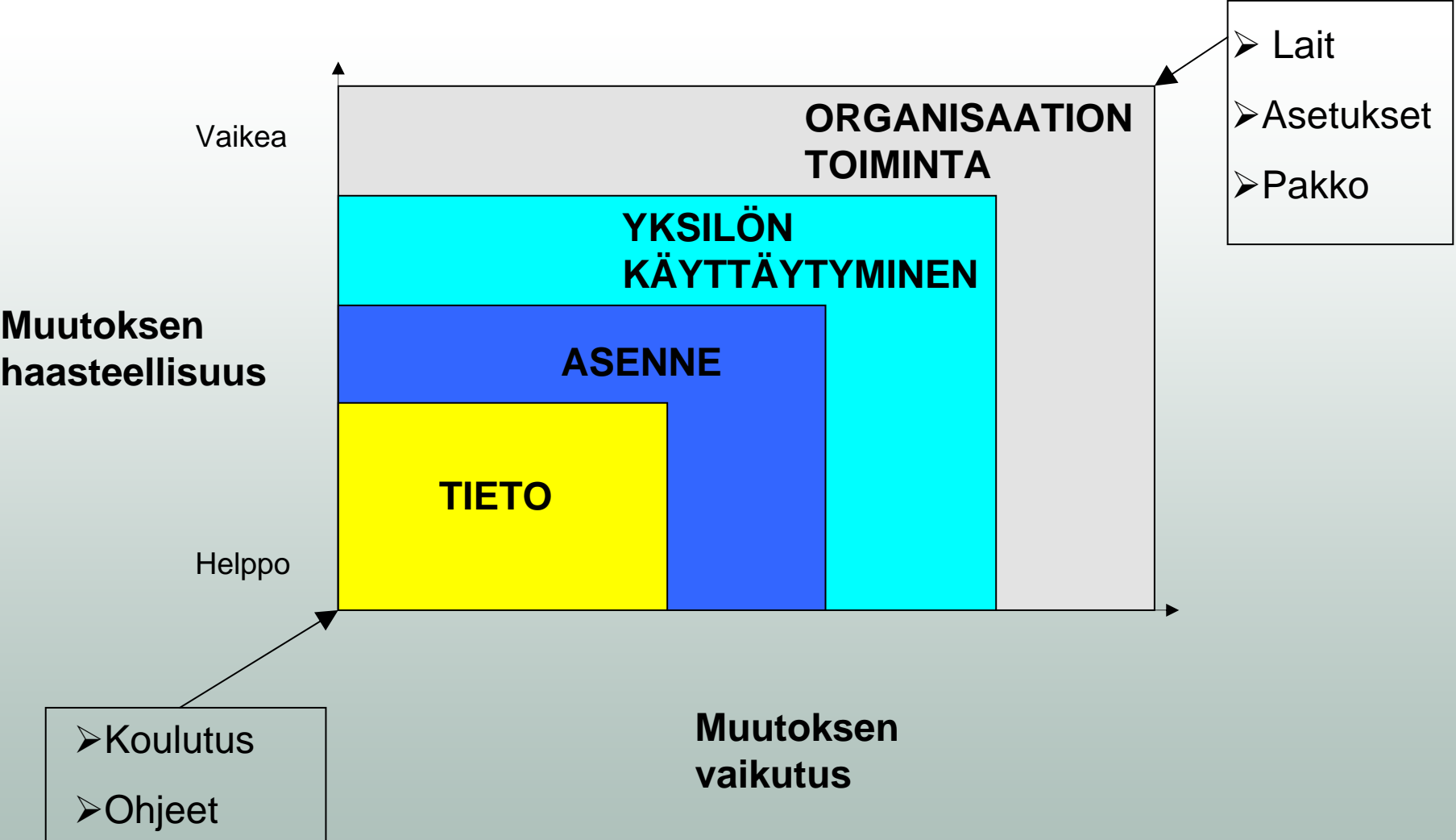
UPM-Kymmene edistää ennakoivaa terveydenhuoltoa osana työterveyttä ja -turvallisuutta.

UPM-Kymmene pyrkii nolla tapaturmaa -ajattelun kautta välttämään tapaturmia. Tämän tavoitteen saavuttaminen edellyttää jokaisen työntekijän omaa vastuuta työkunnostaan ja työympäristöstään.

Yhtiö kannustaa yhteistyökumppaneitaan noudattamaan työterveyttä ja -turvallisuutta edistäviä toimintatapoja.

UPM-Kymmenen työterveys- ja työturvallisuuspolitiikkaa toteutetaan yhtiön kaikilla tasoilla ja kaikissa toiminnoissa.

ORGANISAATIO JA MUUTOS

Toiminnan sujuvuus –mittari, Raflatac

- Taustalla henkilöstön mielipidetutkimuksen tulokset
- Tavoitteena
  - turvallisuuden, viihtyvyyden ja laadun parantaminen
  - johtamisen ja vuorovaikutuksen kehittäminen
  - sairauspoissaolojen vähentäminen

Mittarin kehittäminen

- Koko henkilöstölle päivän mittainen koulutus
  - mittarin perusteiden ja tavoitteiden käsittely
  - viihtyvyysmittarin luominen ja kehityskohteiden kerääminen
  - mittarin osa-alueiden painopisteiden määrittely
- Pilotin jälkeen laajennus
  - tavoitteet/mittarin rajat asetettu osastokohtaisesti
- Vastuut mittarin tiedoista
  - työsuojeluvaltuutettu: raportointi
  - työsuojeluparit: viihtyvyyden mittaaminen ja työsuojelutarkastukset
  - linjaorganisaatio: laatuketjun hallinnan ja johtamisen ja vuorovaikutuksen parantaminen

Toiminnan sujuvuus – mittarin sisältö

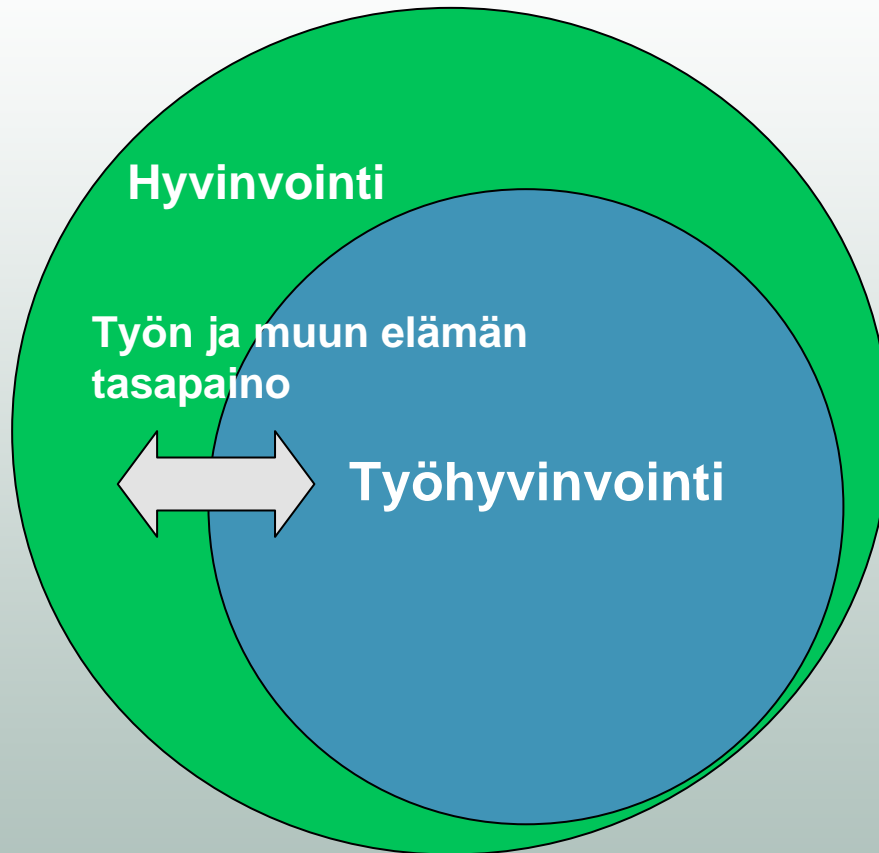
Turvallisuuden parantaminen	Max 200 p
Viihtyvyyssindeksi	Max 200 p
Laatuketjun hallinnan parantaminen	Max 300 p
Johtamisen ja vuorovaikutuksen parantaminen	Max 300 p

- Jokaisella osa-alueella on oma painoarvonsa, yhteensä 1000 pistettä

Mitataan

- Jokapäiväistä toimintaa, joka parantaa työturvallisuutta ja laatua
- Yksiselitteisesti mitattavissa, tieto saatavilla
- Tavoitteiden tarkistus vuosittain
- Kehityskeskustelut mukana mittarissa

Työhyvinvointi osana hyvinvointia

WHO:n (Maailman terveysjärjestö) määritelmän mukaan se on hyvinvoinnin tila, jossa yksilö

- toteuttaa omia kykyjään,
- selviytyy normaaleista kuormitustilanteista,
- voi työskennellä tuottavasti sekä
- kykenee vaikuttamaan omaan yhteisöönsä.

"Työhyvinvointi on sitä, kun melkein jokaisena aamuna on mukava tulla töihin"

"Työhyvinvointiin kuuluu välittäminen sekä hyvä työyhteisö ja työkaverit"